

Interreg
Alpine Space

 GRETA

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

Primerjava stroškov in koristi energije iz geotermalnih toplotnih črpalk na primeru ocene za stanovanjske bloke na Sedejevem trgu

Joerg Prestor in Tomaž Lozej

Predstavitev za javnost: Koliko nas stane ogrevanje z Zemljino toploto? Kakšne so perspektive za občino Cerčno? Cilji občine in razumevanje aktivnosti na lokaciji za prehod v nizkoogljično družbo.

Četrtek, 1.3.2018 ob 17:30, občina Cerčno, Bevkova ulica 9, 5282 Cerčno

Energija za ogrevanje in hlajenje z Zemljino toploto z uporabo toplotnih črpalk ali tudi neposredno brez njih

- + Bogat, obnovljiv in najbolj povsod dostopen vir energije
- + Človek ga izkorišča za gretje in hlajenje od začetka zgodovine
 - + bivališča v jamah, shramba živil v kleteh, shranjevanje ledu v jamah preko poletja, vkopana vodovodna napeljava, ...
- + Nekaj desetletij po iznajdbi toplotne črpalke je švicarski inženir Heinrich Zoelly v 1912 patentiral rabo Zemljine toplote kot vir ogrevanja

Toplotni izmenjevalci za pridobivanje plitve geotermalne energije

Kaj je plitva geotermalna energija? Energija za ogrevanje in hlajenje iz geotermalnih toplotnih črpalk

- + Plitva geotermalna energija se izkorišča iz Zemlje že od globine 0,8 m pod površjem in globlje:
 - + vodoravni toplotni izmenjevalci zemlja-zemlja: 0,8 do 2,5 m pod površjem
 - + energetske košare: do 5 – 8 m pod površjem,
 - + vertine za geosonde zemlja-voda: najpogosteje od 80 do 150 m pod površjem
 - + energetski gradbeni elementi: piloti, temeljne plošče, predorske obloge, ipd.: do nekaj 10 m pod površjem
 - + vodnjaki za sistem voda-voda: do nekaj 10 m pod površjem
 - + zajetje izvira: na površini

Prednosti plitve geotermalne energije za ogrevanje in hlajenje

- + Omogoča velike finančne prihranke glede na fosilna goriva.

- + Stroškovno učinkovita v primerjavi z drugimi obnovljivimi viri (tudi biomaso).

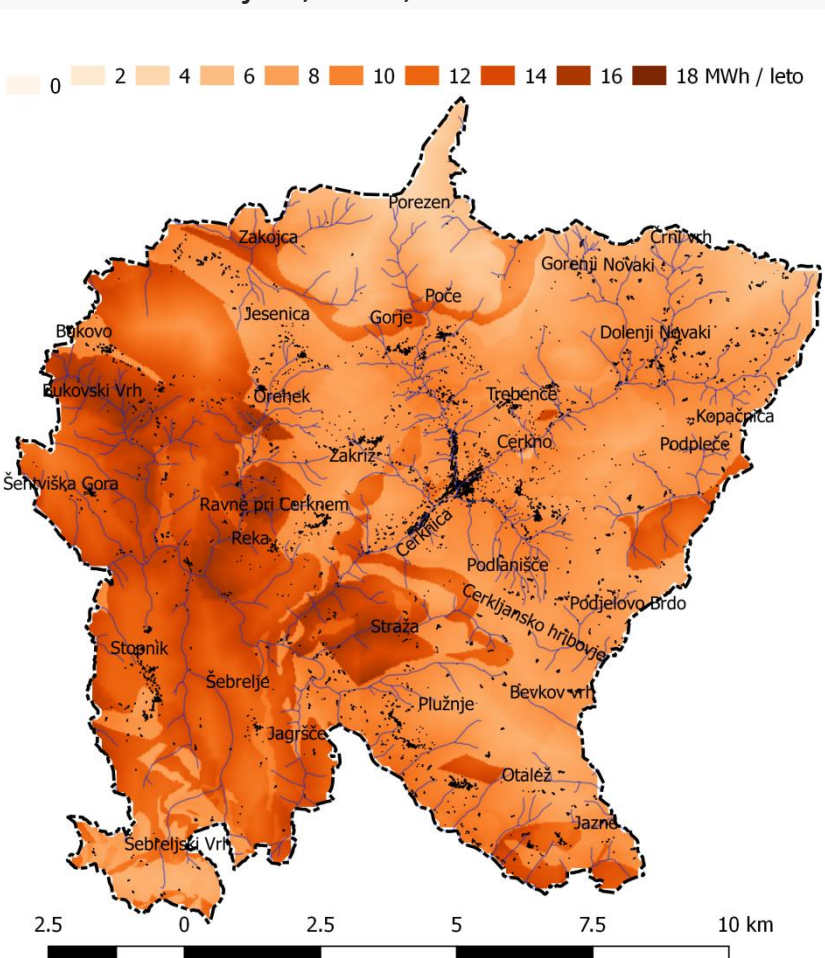
- + Pomembne prednosti:

- + je uporabna za **ogrevanje in hlajenje** hkrati
- + je povsem lokalni vir energije
- + ne rabi transporta goriva
- + ne rabi skladiščenja goriva
- + zavzame malo prostora
- + temperature ne dvigamo do gorišča
- + ni tveganja požara ali eksplozije
- + nima izpusta v zrak – ne rabi dimnika
- + ne proizvaja hrupa – tiho deluje
- + je zelo primerna za stavbe kulturne dediščine
- + ima enostavne možnosti avtomatizacije
- + ima enostavno vzdrževanje
- + je zelo udobna, ker ni potrebno nalaganje v peč, dogovarjanja za dostavo, skrbi za kakovost energenta, čistiti ostankov od gorjenja, smeti od drv,...

Možnosti za enostanovanjske stavbe - primerjava med različnimi lokacijami v občini (Šebrelje – Črni vrh)

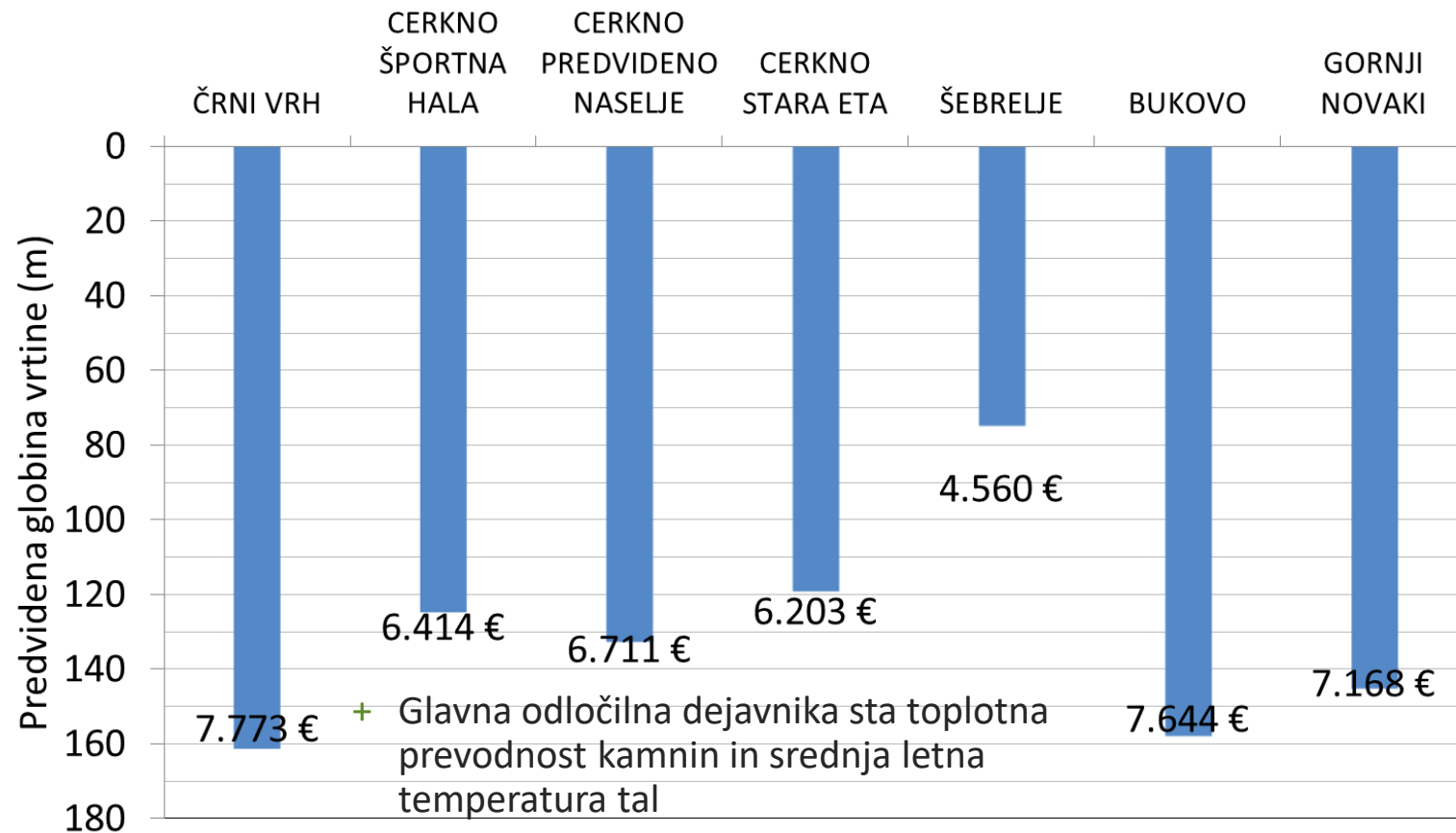
1. Geosonde
2. Energetske košare
3. Vodoravni sistemi
4. Vodnjaki, izviri, vodotoki

Geosonde:

Ocena globine in stroška vrtine

za letno porabo energije za ogrevanje prostorov 18.300 kWh/leto

+ Predstavljene številke so namenjene relativni primerjavi!

+ Vsako lokacijo in stavbo je treba obravnavati posebej!!

Primerjava med različnimi lokacijami v občini (Šebrelje – Črni vrh) – privzeti glavni vhodni podatki

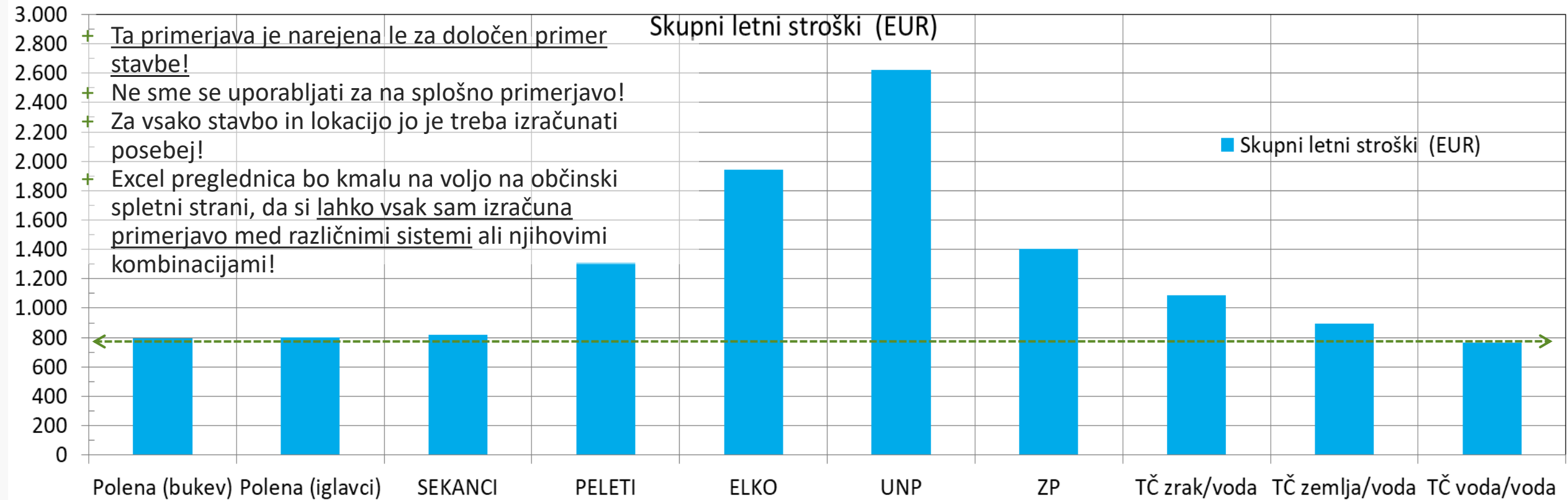
Privzete vrednosti za primerjalni izračun v EED programu

- + Letna poraba energije za ogrevanje prostorov 18.300 kWh/leto
- + Brez hlajenja
- + Omejitev največje dopustne ohladitve prenosnika toplote v času konične rabe $T_{min} = -3\text{ °C}$
- + Privzeta cena vrtanja: fiksni strošek 1.780 €/vrtino + 37,22 €/m

Konična moč 8,3 kW v najdaljšem neprekinjenem delovanju na dan v mesecu

Mesec	kW	h
Januar	8,3	18
Februar	8,3	16
Marec	8,3	12
April	8,3	8
Maj	0	0
Junij	0	0
Julij	0	0
Avgust	0	0
September	8,3	8
November	8,3	16
December	8,3	18

Primer stavbe:
 Letna potrebna energija za ogrevanje = 18,3 MWh/leto, grelna moč = 8,3 kW

+ Ta primerjava je narejena le za določen primer stavbe!
 + Ne sme se uporabljati za na splošno primerjavo!
 + Za vsako stavbo in lokacijo jo je treba izračunati posebej!
 + Excel preglednica bo kmalu na voljo na občinski spletni strani, da si lahko vsak sam izračuna primerjavo med različnimi sistemi ali njihovimi kombinacijami!

- + TČ zrak/voda SPF = 2,80
- + TČ zemlja/voda SPF = 3,60
- + TČ voda/voda SPF = 4,50

+ Stroškovno učinkovita v primerjavi z drugimi obnovljivimi viri (tudi biomaso).

Težave pri zajetjih plitve geotermalne energije za ogrevanje in hlajenje

+ Višja začetna investicija, vendar sorazmerno nizki obratovalni stroški

+ Dodaten strokovnjak

- + vrtalec za vrtine,
- + geolog, predvsem za večje naprave > 30 kW)

- + Posebnost in zahtevnost geotermalne energije:
 - + Treba je dobro poznati geološke razmere na parceli
 - + Treba je natančneje poznati toplotne izgube stavbe
 - + Predimenzioniranje naprave ni smiselno, boljša je kombinacija z drugimi energenti za pokrivanje konic

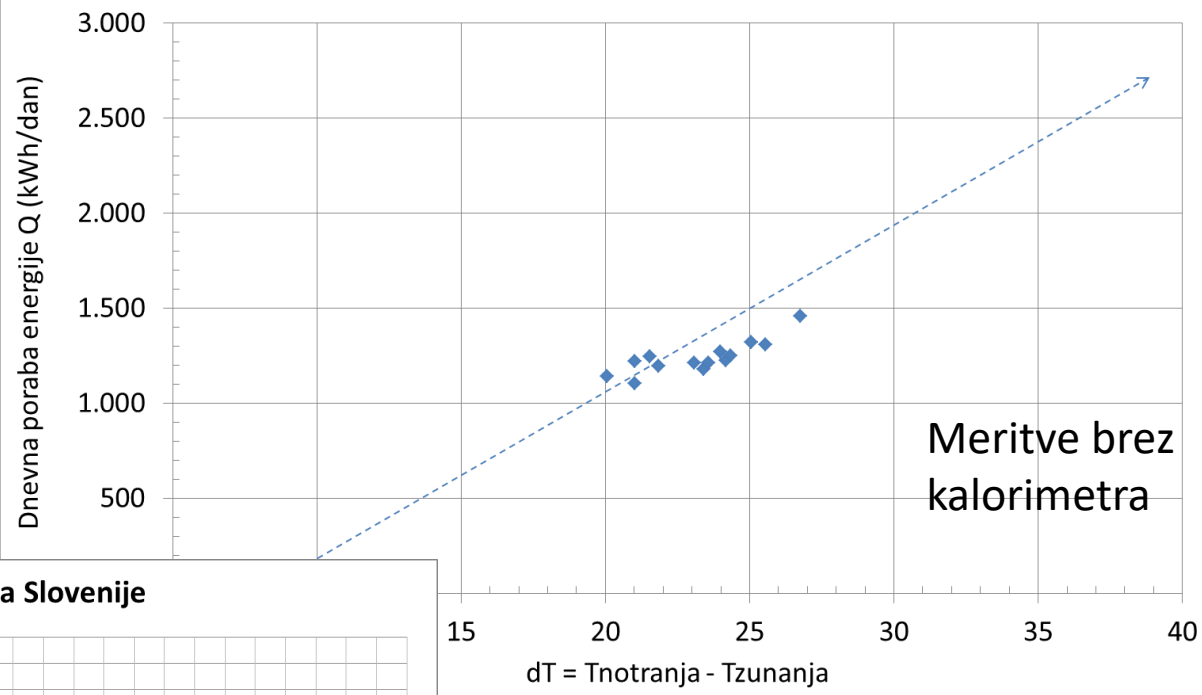
DA SE DOBRO IZKORISTI NARAVNE DANOSTI
IN ZAGOTOVI ČIM NIŽJE STROŠKE

- + Treba je pravočasno začeti načrtovanje izvedbe

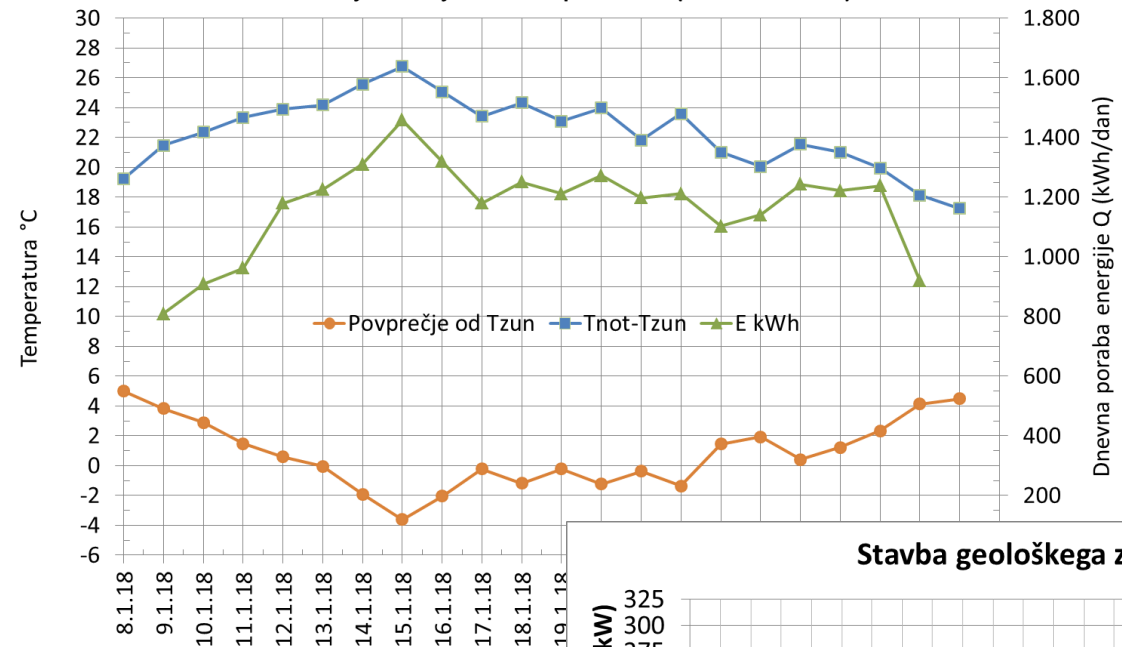
DA NI NEPOTREBNIH TEŽAV Z DOVOLJENJI

Meritve toplotnih izgub stavbe – primera Alpska Perla in GeoZS

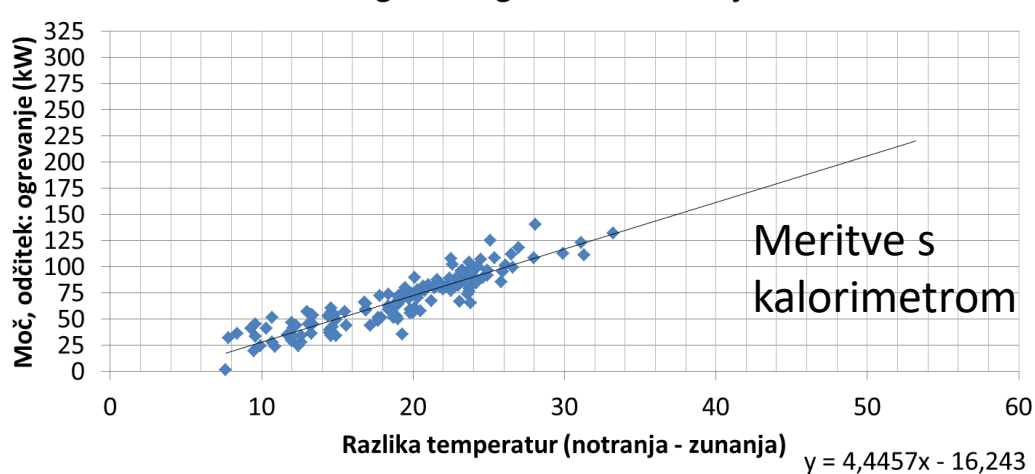
Odvisnost porabe dnevne energije za ogrevanje od temperaturne razlike znotraj in zunaj stavbe - Alpska Perla (8.1. - 29.1.2018)

Meritve porabe dnevne energije za ogrevanje v odvisnosti od temperaturne razlike znotraj in zunaj stavbe - Alpska Perla (8.1. - 29.1.2018)

Stavba geološkega zavoda Slovenije

Bistveni parametri za meritve:

1. Razlika med zunanjo in notranjo temperaturo
2. Poraba energenta pri različnih zunanjih temperaturah
3. Trajanje neprekinjenega delovanja kotla v času najhladnejših dni

Trenutno izkoriščanje geotermalne energije v Cerknem in njegova učinkovitost

	Hotel Cerčno	CŠOD	Posamezniki
Pridobljena Zemljina energija	1.982 MWh* ~243.000 litrov nafte**	75,3 MWh ~9.200 litrov nafte	24,7 MWh ~3.100 litrov nafte
Vložena energija (elektrika)	679 MWh	30,7 MWh	12,3 MWh
Energija za ogrevanje	2.661 MWh	106 MWh	37 MWh
Učinkovitost	3,9	3,45	> 3

+ * 2017

+ ** za kotel z izkoristkom 85 %

Možno povečanje izkoriščanja geotermalne energije v Cerknem

Hotel Cerčno

CŠOD

Večji objekti

Posamezniki

Vrtina Ce-2/95

484 MWh - dodaten odvzem toplote ($dT=3\text{ °C}$) iz načrpane vode ($Q = 4,41\text{ l/s}$)

Bivalentno delovanje sekanci – polje geosond
14 MWh

Polja geosond
1/10 let
100 MWh

Vodoravni sistemi
Geosonde
Vodnjaki
Izviri - hidrotermalna
5/10let
90 MWh

Vrtina Ce-3/97

194 MWh - vgradnja globoke geosonde (1.800 m)

882 MWh Skupno

Ugotovitve in predlogi za nadaljnje delo

+ CŠOD:

- + bivalentni način s pokrivanjem konic z biomaso iz OŠ Cerčno bi lahko sprostil geotermalno energijo za ogrevanje ekvivalent ene stanovanjske stavbe

+ Hotel Cerčno:

- + obstoječi odzvem termalne vode bi lahko zadoščal za ogrevanje obeh blokov na Sedejevem trgu v bivalentnem načinu z nafto za pokrivanje konic
- + globoka geosonda v vrtini Ce-3/97 bi lahko zadoščala za oba bloka na Sedejevem trgu po njuni energetske sanaciji
- + po energetske sanaciji hotela bi se lahko sprostil še do 760 MWh toplote za ogrevanje drugih objektov (ekvivalent več deset enostanovanjskih stavb ali več večjih drugih stavb)

+ Alpska Perla:

- + ocena polja geosond za 120 kW, bivalentno nafta za pokrivanje konic (po izteku življenjske dobe se obstoječi kotel zamenja z manjšim za pokrivanje konic)

SMERNICE ZA VRTANJE V PLITVI GEOTERMIJI – verzija 2A (nove 3B še ni objavljene), link: <http://www.energetika-portal.si/podrocja/rudarstvo/plitva-geotermalna-energija/>

Hvala za pozornost!
Nadaljuje inž. Tomaž Lozej

See more at www.alpine-space.eu/projects/greta

Find us on **facebook**

Follow us on **LinkedIn**

Send us an email at contact@greta-alpinespace.eu

Interreg
Alpine Space

 Greta

Technische
Universität
München

 Geological Survey of Austria

eurac
research

triple.s

INDURA

